Ч. 143 (12.799). Львів, вівторок 30. червня 1931. Оплачено готівкою (Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem). Рік LII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00 „, Піврічно 30·00 „, Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Наші приятелі в Анґлії.

Враження і рефлєксії з поїздки до Льондону.

Користаючи з запрошення анґлійських парляментарів, подаєтеся після закінчення сесії Ради Ліґи Націй з тихого осідку міжнародньої політики до гомінкої метрополії всесвітньої імперії: з Женеви до Льондону.

Ще нема року, коли ви відвідали Льондон у характері учасника конґресу Міжпарляментарної Унії. Як дуже змінилися від цього часу відносини у вашій батьківщині, в якій зовсім іншій ситуації і ролі доводиться вам тепер перебувати в Льондоні! Тоді ви прислухувалися супокійно нарадам конґресу, знайомилися з послами ріжних парляментів світу, брали участь у пишних приняттях і розкішних прогульках, оглядали місто, захоплювалися творами мистецтва, — коротко кажучи: ви поводилися майже як безжурний турист. Тепер ви їдете до Льондону в діловій місії, не приватного, а загально-національного значіння і свідомість цього завдання каже інакше оцінювати всі чужинецькі явища, з якими приходить стрічатися.

Ви здаєте собі справу з того, що ваша поїздка є не лише актом товариської куртуазії супроти послів з анґлійської Палати Громад та що її метою є не лише зложити подяку в імені Української Парляментарної Репрезентації анґлійським парляментарям за те, що у важкій для вашого народу хвилині подали йому свою помічну руку. Ні, розумієте, що вам треба доложити всіх зусиль, щоби через живий, особистий звязок з анґлійським політичним світом скріпити його зацікавлення нашою справою та симпатію до нас, а в наслідку цього запевнити вам дальшу піддержку анґлійських політичних чинників. Ви бажаєте також зібрати інформації про хід позакулісових подій і вигляди справи, зокрема хочете довідатися, що йшло поза кулісами женевських нарад і що саме криється у дипльоматичних висловах женевського комунікату Комісії Трьох.

Тиждень вашого побуту в Льондоні виповнений по береги розмовами, сходинами, рефератами. Ваші особисті приятелі та „Унія Демократичної Контролі", установа, яка за свою діяльність у нашій справі заслужила собі на вдячність усіх нас, підготовили вам зразково цілу програму так, що з одного побачення спішите на друге. Відбуваєте конференції з парляментарними провідниками всіх трьох партій та з іншими відповідальними політичними діячами, відвідуєте редакції великих щоденників, — інформуєте, пояснюєте, переконуєте. Два прилюдні виступи: в парляменті та в „Королівському Інституті Закордонних Справ" та товариські сходини на терасі парляменту, влаштовані послами з приводу приїзду української делеґатки доповнили програму.

Все наше громадянство знає очевидно про петицію 65 анґлійських послів вислану до Ліґи Націй у нашій справі з приводу відомих подій з осени минулого року, знає також про меморіял, звернений до міністра закордонних справ, Гендерсона, з підписами визначних анґлійських письменників, вчених, політиків, світських і церковних достойників. Але чи багато наших громадян оцінює як слід вагу цього факту, факту, що не має прецеденсу, щоби політики та світочі провідної в світі держави видвигали перед Ліґою чужу їм справу, щоби заступалися перед Ліґою за далекою їм „меншиною"? І не багато мабуть наших громадян розуміє політичну далекосяжність факту, що справу наших петицій взяв у свої руки сам Гендерсон, перебравши на себе провід Комітету Трьох. І може не всі знають, що анґлійські парляментарі через свої часті, дуже для нас прихильні, інтерпеляції не втавають робити моральний натиск на свого міністра, щоби він не занедбував справи. Раз вони заанґажувалися у нашій справі, зробили її своєю, то річ ясна, що вважають за точку чести і джентельменства, щоби її довести до кінця.

Хоча ви, їдучи до Анґлії, знали про ці факти і здавали собі справу з їх політичного значіння, то все таки в Льондоні протираєте очі і не можете вийти з дива. Зустрічаєте на кожному кроці стільки щирих приятелів і відданих вашій справі союзників, збираєте стільки доказів зрозуміння та симпатії, що не можете зрозуміти, як, коли і завдяки чому воно сталося, що цей анґлійський політичний світ, ще недавно такий нам чужий і такий для нас недоступний, став нам тепер близький і прихильний? Раз-у-раз питаєте себе, завдяки чому ми зєднали тих другів? Питаєте себе і спершу не находите на цей запит вдоволяючої відповіді.

Відомий характер недавніх подій, ліберальні традиції Анґлії та глибоко закорінені в анґлійському громадянстві гуманні ідеї — те все не може бути вистарчаючим поясненням настроїв анґлійського політичного світа для нас. Цей анґлійський політичний світ має тепер за багато своїх власних поважних клопотів, він стоїть перед надто великими питаннями, як: справа безробіття, Індій, роззброєння, — щоб міг кермуватися тільки гуманністю. Подиву гідна активність нашої еміґрації і її невсипуща пропаґандивна праця в останніх місяцях також не пояснює в цілости розмірів зактуалізування української проблеми серед анґлійських політичних діячів. І коли шукаєте дальше за розвязкою питання: чому завдячуємо зацікавлення та симпатії анґлійців, то не находите іншої відповіді, як лише ту, що анґлійці кермуються добре зрозумілим власним інтересом. Політика є мистецтвом передбачування, а анґлійці є, як відомо, добрими політиками. Вони мабуть передбачують, яким чинником на Сході Европи буде в недалекому майбутньому Україна та зрозуміли, що ключем до розвязки української проблеми є наша вужча батьківщина.

Пос. Мілена Рудницька.

Уступлять, але аж коли буде запізно.

(Від нашого кореспондента.)

Париж, 22. червня 1931.

„Найбільша подія від часу завішення зброї" — кажуть деякі тутешні ґазети про несподіваний почин президента Гувера в справі воєнних довгів Німеччини і інших великих европейських держав.

Почин цей буквально заскочив французький уряд і цілу Францію та викликав тут спершу здивування, далі збентеження, а сьогодні вже й пересердя. „Це Гуверове предложення — пише націоналістичний орґан в згоді з цілою міщанською пресою — ставить нас у жахливе становище супроти цілого світа: або втратимо півтретя міліярда (міліярда, не міліона!) франків, призначених на відбудову, або виступимо перед світовим обличчям в ролі Гарпаґонів, випханих золотом, які ґлузують собі з людської нужди"...

А сьогоднішня полуднева ґазета, близька до уряду і п. Бріяна тай розмірно поміркована, з досадою завважує: „Нас держали осторонь переговорів, що велися між Зєдиненими Державами з одного боку та Льондоном і Берліном з другого і завершилися були угодою підчас стрічі в Чекерсі, відки нас виключено, — а тепер раптом нас взивають зректися не тільки нашої вірительности з титулу міжсоюзницьких довгів, а й нашої славетної „безумовної пайки" репарацій, яку плян Йонґа нам чейже був святочно запевнив, як недоторкану і святу".

Після цього йдуть докори на адресу французьких послів у Вашинґтоні, Льондоні й Берліні: що не зуміли завчасу добути звістки про таємні переговори над тим, що кроїлося, та не вспіли попередити про них свій уряд, який поставлено оце перед доконаним фактом

Нічого й казати: ці міркування французьких ґазет — щонайменше не безосновні. Можна навіть сказати, що вони справедливі. Та одночасно вони й неповні. Одначе ні одна французька ґазета досі не спромоглася на відвагу, щоб доповнити ці міркування висновками, які просто лежать на долоні і про які знає і говорить увесь світ за вийнятком французьких публіцистів, парляментаристів і міністрів. Цей висновок: почин Гувера — це один з чергових і один з рішаючих кроків до повалення абсурдної будівлі версайського мира. Опянілий перемогою, не власними, французькими силами добутою, 80-літній старець, Клемансо, накинув був світові та передовсім слабому Вільсонові, мирові договори по своїй суті нездатні до життя. Неосудний, старий мізантроп уступив і поклався в могилу, але країна його далі жила опянілістю, яку ця велика й кріпка індивідуальність (та мала людина) вкинула була в жили сучасних французьких поколінь. Самозахопленість і засліпленість цікували післявоєнне десятиліття французької закордонної політики. За мікроскопійними вийнятками післявоєнне французьке громадянство справді сліпо вірило, що версайська система, система топтання, поневолювання, висмоктування й принижування многолюдної Німеччини на заході і великих країв і народів на сході Европи, що ця проклята система справді вдержиться на віки вічні. А тимчасом цій системі був виписаний засуд „мане, текель, фарес", таки того самого дня, коли відповідні документи у Версаї підписувано.

Якби був знайшовся у Франції цього періоду сильний, розумний і далековидючий державний муж, то він був би примусив свою країну самочинно дати почин до ревізії версайських і сен-жерменських нісенітниць. Одначе „дух віє куди хоче", і мужа такого в сьогоднішній Франції дасть-Біг. Не п. Бріянові братися за таке діло. Це солодкопівний парляментарний штукар (тай то передчасно постарілий), і — нішо більше. Або бодай: мало що більше. Певна річ: Бріян почуває, що у французькій системі не все гаразд і він силкується латати її — солодкими промовами в Союзі Народів, мрячними „проєктами" в роді пустословного „ідеалу" Зєдинених Держав Европи, тай дрібними уступками.

На жаль, уступки ці і за дрібні і за пізні, і дрібничковістю своєю тай „пізністю" своєю вони замість помогти Франції — тільки їй шкодили.

Бо замало робити уступки. Ще треба вміти робити їх з власного почину і в саму пору, а не під примусом і запізно.

Післявоєнна Франція, поспекавшися шкідливого старця, Клемансо, могла була взяти в свої руки почин і провід у відбудові й перебудові Европи. Передумовою такого політичного діла могла бути тільки свідомість, що треба зректися великих, дуже великих „прав", які „надбав" був для Франції Клемансо, та про увіковічнення яких ніхто тямучий не міг і мріяти.

В такому разі ревізія мирових договорів і перебудова Европи була би переводилася під проводом Франції, з нею, а не проти неї.

В дійсности ревізія ця переводиться проти волі Франції. Інші держави дають почин, а Франція, попручавшися, робить уступки — запізно. Так під чужим натиском і запізно згодилася Франція означити спершу оконечну квоту німецьких репарацій замість квоти безконечної, — а далі зменшувати ту „оконечну" квоту трохи не що року (Лоз. Йонґ). Під чужим напором і знов

запізно зголилася Франція евакувати Надрен-
ну і залишити шиканувати німецьку авіяцію,
то-що. Це були уступки безперечні, але що не-
добровільні і запізні, то й політичної заплати не
могли принести Франції.

Так буде й тепер — з почином през. Гувера: ця уступка буде коштувати Францію чимало гро-
шів, а замість політичної користи вона принесе
країні тільки розчарування, несмак і нехіть
Німеччини.

Що так воно, а не інакше, — велике нещастя для цілої Европи. Післявоєнна Франція давала недобрий приклад світові взагалі, а залежним від себе державам зосібна. Уступати з позицій, яких удержати не можна, треба в пору. І з влас-
ного почину. А не ждати аж тебе присилують, бо
годі може бути запізно. Неминуча уступка, зро-
блена добровільно і швидко, — приносить полі-
тичну користь даній державі. А ні, то вона її
принижує, а — буває — паде на її голову. Це
одна з аксіом не тільки політичної тактики, а й
політики взагалі.

Від кінця війни роки поплили за роками; Европа зміняється; версайська система тріщить у всіх швах; у весь ріст стає величезна загадка європейського Сходу і під знак питання ставить усі засади істнуючого ладу...

С. З.

Політична робота в краю й американські українці.

Голос „Свободи".

Під цим заголовком приносить найновіше число „Свободи" (ч. 24), що виходить тепер під редакцією п. Волод. Целевича, статтю, з якої дозволимо собі навести отсе:

Заморська еміграція відіграє важну ролю в життї народів, а зокрема вона має велитенське значіння для політичної боротьби та визвольних змагань поневолених народів. Еміґранти присилають гроші не тільки для своїх родин у старому краю, але також підпомагають національне та господарське відродження своїх націй. Але це ще не все. Еміґрація матеріяльно допомагає політичній боротьбі. Найбільше значіння мала заморська еміґрація в часі світової війни і безпосередньо по її закінченню. Можна сміло сказати, що ірляндці, чехи, литовці не булиб осягнули самостійности без допомоги еміграції.

В Америці живе приблизно 1 міліон українців. Українська еміграція не є такою численною та богатою, як ірляндська, німецька чи навіть литовська. Українці в Зед. Державах — це переважно робітники, а в Канаді і Бразилії фармери.

Українська еміграція в історії українського народу відіграла й відіграє дуже почесну ролю. Американські українці заховують у своїх серцях як найдорожчий скарб любов до старого краю, тішаться нашими здобутками, сумують нашими нещастями. Вони матеріяльними жертвами причиняються до удержання „Рідної Школи" і „Просвіти", помагають українським інвалідам і сиротам і взагалі своїми жертвами підпомагають культурний розвиток українського народу. Численні Народні Доми й будинки „Просвіти" по наших селах здвигнено при помочі односельчан, що виемігрували до Америки.

В часі великої світової війни й аж до часу рішення ради амбасадорів ведуть американські українці живу політичну пропаганду за українською державністю і складають на цю ціль сотки тисяч долярів. Словом: заморські українці сповняли і сповняють по змозі своїх сил обовязки супроти старого краю.

УНДО й заморські українці.

Старокраєві політичні партії, за виїмком одного Українського Національно-Демократичного Обєднання, користали й користають з допомоги американських українців.

В Америці істнує політична організація, що зветься „Оборона України", яка має ту саму ідеольоґію, що у нас Українська Соціялістично-Радикальна Партія. Члени оборони України поширюють та підпомагають радикальні часописи й видавництва і складають жертви на політичну й організаційну роботу партії. Те саме роблять більшовизуючі українські орґанізації в Америці у відношенні до старокраєвих радянофільських політичних партій.

Одно Українське Національно-Демократичне Обєднання не має ні матеріяльної ні моральної допомоги від американських українців у своїй політичній роботі. Це є тим більше дивне, що величезна більшість української еміґрації в Америці визнає ідеольоґію УНДО. Застановімся над причинами цього цікавого явища.

Інші політичні партії вели в Америці і в краєвій пресі живу аґітацію за підмогою для себе, а дуже часто, як приміром сель-роби, виступають гостро проти збірок на українських інвалідів, на Рідну Школу, Просвіту і т. п. Наша партія поступає навпаки. Вона докладала всіх зусиль, щоби заохотити американських українців до збірок на старокраєві освітні, шкільні й гуманітарні цілі, а занедбала зовсім пропаґанду збірок на цілі УНДО. Це останнє занедбання шкодить не тільки нашій партії, а також українській справі взагалі. Коли прийшли в Галичині вибори до громадських рад, а опісля одні і другі вибори до сойму й сенату у Варшаві й ми мали виказати перед цілим світом силу й волю українського народу, то УНДО не одержало майже ніякої допомоги від американських українців. А чейже на нашій партії лежав і лежить майже весь тягар боротьби за майбутнє нашого народу.

Українським питанням цікавиться цілий світ. Слід інформувати світ і чужинців устно й писемно в краю і за кордоном про життя-буття українського народу. Ми не сміємо прогаяти ніякої нагоди. І знову весь тягар цеї праці мусить нести наша партія, а відомо, що це на наші відносини є дуже коштовне. Наша партія, виснажена виборами й відомими подіями, не має ніяких матеріяльних засобів. А її робота мусить бути зроблена в інтересі цілого українського народу. Це мусять зрозуміти всі і тут в краю і там далеко за морем.

Американські українці мусять помогти й поможуть.

Американські українці мусять зрозуміти, що допомога політичній роботі Українського Національно-Демократичного Обєднання є такcамо важна, як допомога Рідній Школі, Просвіті чи інвалідам. Ми є того погляду, що наші заморські брати, не зменшуючи жертвенности на освітні й гуманітарні цілі, мусять підпомогти і то негайно, нашу політичну роботу і ми віримо, що вони це зроблять. Ми знаємо добре, що в Америці є господарська кріза і що там також лютує безробіття, але ми віримо мимо всього що американські українці і їх орґанізації з огляду на вагу хвилі матеріяльно поможуть нашій партії сповнити важні політичні завдання, головно інформаційного і пропаґандового характеру.

Як довго тріватиме „zaliczkow-ий" стан?

В справі покривдження обезпечених у Пенсійному Інституті Українських Приватних Службовиків.

На основі арт. 150 уст. 2. декрету Президента РП. з 24/11. 1927. Д. З. Р. П. ч. 106 поз. 911 про обезпечення умових працьовників, Заклад Пенсійний у Львові, зліквідувавши з днем 1. І. 1928 Пенсійний Інститут Українських Приватних Службовиків та перенявши все його майно, перенявв тимсамим усі законні зобовязання цього Інституту супроти обезпечених у ньому службовиків.

Не зважаючи на таку виразну постанову закону, Пенсійний Заклад у Львові виплачує інвалідські та старечі і вдовині ренти та причинки на виховання сиріт тим, що були обезпечені в Пенсійному Інституті Українських Приватних Службовиків, тільки „zaliczkowo", і то 30%—40% нижчі, ніж тим, що мають обезпеку тільки в самому Пенсійному Закладі.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 30. ЧЕРВНЯ 1931.

МАКСИМ БРИЛИНСЬКИЙ. 6)

Обовязок.

(Докінчення).

Вечором я оповів коротко товаришам її постанову.

Ми мали свій плян, але вийшло інакше.

Якимись арґументами вспіла вона його переконати, що мусить виїхати. Поручник ходив як не свій. Я підшепнув йому, що зможе старатися за відпустку. Трохи заспокоївся.

Був рішений день відїзду. Уладили прощальну вечерю. Зійшлися всі свобідні старшини і мене не поминули. Вона сама приходила просити. Розійшлися по півночі...

Я ліг спати. Решту ночі вертівся в ліжку, курив, вставав і знову лягав.

Почало свитати, коли я вбрався і вийшов на подвіря. У тім самім часі почувся густий тріскіт крісів, скоре й неспокійне тарахкотіння кулеметів, гук ручних ґранат. За хвилину загули гармати.

На село зачали сипатися ґранати и шрапнелі. У двох місцях уже горіло. Неспокійно летіли в гору світляні ракети. Йшла стрілянина на правому і на лівому крилі, в лісі. Значить, не жарти. Кульки почали бзикати вже між хатами.

Вибіг з хати поручник.

Вислали дві чети. Рушили бігом на край села. З ними поручник. Мені дав десять людей і казав пильнувати курінної команди.

Вже стало цілком видно. Я вислав одного стрільця на дзвіницю. Вернув блідий, уста йому тремтіли: пивоварня занята, деякі наші втікають, але мало їх; до ліса підходять уже ворожі розстрільні; також до села підступають.

Надбіг задиханий, блідий командант. Немов нас не бачив: влетів до хати. Кулі падали вже і з ліва й з права від пивоварні. Вернувся поручник уже спокійний. Тверді, рішучі блиски в очах. Молодий четар з другої сторони повідомляв:

— Пане поручнику, не дамо ради. Треба зажадати помочі!

— Не треба ніякої помочі. Не вспіли доглянути, то треба самим авантюру зліквідувати. Ви ранені, можете відійти в зад. І паніки прошу не робити! — падали гострі слова.

На лівому краю села, від ліса ставало неспокійно. Поміж хатами бігли стрільці, прямуючи до курінної команди.

„Увійшли вже до села!" — кричали.

Поручник взяв останню чету з легко раненими, завернув утікачів і гуртками побігли між хати в загрожену сторону. За хвилину чули ми крики: „Слава! Гурра!"

„Слава Богу! Відбили".

Вернув курінний. Війшов до кімнати; за хвилину вийшов знов. За ним показалася вона. Рішучим голосом казала вертати. Витягнула до нього благально руки, сльози мала в очах. — Ще раз казала вертати. Відійшла.

„Горбачевський, пильнувати її! Лишу вам одного чоловіка. Решта за мною".

Кількох стрільців бігом рушили городами, решта з поручником пішла праворуч попід плоти і ровом.

На переді він. Почали стріляти зпоза хат, іззa дерев.

Я побачив, як поручник вискочив зпоза дерева і перескочив рів, намагаючися перебігти вулицю. І в тому моменті, на середині вулиці впав, як звалений громом дуб.

Об мої вуха відбився якийсь пронизливий крик, попри мене майнула якась постать і заки я міг зорієнтуватися, вона вже гнала вулицею, добігла до раненого й впала.

Я подався також в цю сторону та не пройшов й пяти кроків, як звалився.

Як я, ранений у бедро і в ногу, встиг перелізти через подвіря і сховатися за густий пліт коло гною — цього не можу собі пригадати. Як раненний звір я чекав смерти...

Зачав накрапувати зимний дощ. Нагло побачив я крізь діру в плоті, як два ворожі жовніри складали на подвірі курінної команди нашого стрільця. Віддаль була невелика — кілька кроків. У моменті, коли той, що тримав стрільця за ноги, пустив тягар, я пізнав її. Другий нахилився також і не надто обережно поклав її на землю. Перший здіймав з плечей кріса, другий нашпорив по її кишенях...

Нагло здушений, не-то радісний, не-то здивований оклик:

„Галльо! Цеж дівчина?!"

Засвітилися йому очі, як голодному вовкові. Нахилився й другий, зачали шарпати блюзу, відривати ґудзики. Здерли сорочку...

Моя рука шукала кріса. Не було. Зрештою, як я міг би стріляти одною рукою і то лівою?...

Глянули собі оба в очі. Видно зрозуміли себе. Один зняв зі себе плащ, розістлав його ближче під стіною. Поклали її. Була майже гола. Той, що скинув плащ, зачав розпинатися, другий вийшов за ріг і розглядався. У моменті, коли перший навалився на неї цілим тягарем свого брудного тіла, відкрила очі.

А потім. Ця картина і цей її останній крик переслідує мене до нині. Догадуєтеся всього... і розумієте, чому я сказав, що людина це нераз така кровожадна бестія, що подібної трудно найти. І вирафінована у своїх злочинах, як ніяка звірюка...

Коли дівчина лежала зомліла, вояки позакурювали папіроски і ділились своїми вражіннями. Потім один із них витягнув ручну ґранату і кинув її, не скажу...

Що зі мною сталося — не знаю. З куріня залишилося кількадесять людей, здебільша ранені. Поручника перерізали попросту наполовину з кулемета. Пару похоронили разом. і таки у тому-же селі...

В полюбовному суді для справ пенсійного обезпечення та перед покривдженими рентістами виправдується Пенсійний Заклад тим, що біляпси Пенсійного Інституту Українських Приватних Службовиків досі непровірені та незатверджені Ліквідаційною Комісією був. заступничих пенсійних заведень чи пак Міністерства Праці й Суспільної Опіки.

Справа ця тягнеться вже доволі довго. Від 1. січня 1928 р. всі обезпечені в Пенсійному Інституті українці перейшли з обезпекою до Пенсійного Закладу й від того дня цей останній вимірює ці „zaliczkow-і“ ренти. З кінцем 1928 року вислав Пенсійний Інститут Українських Приватних Службовиків технічний свій біланс і рахункові замкнення Міністерству Праці й Суспільної Опіки та Ліквідаційній Комісії бувш. заступничих пенсійних заведень у Варшаві. З днем 1. квітня 1929 р. Пенсійний Заклад перебрав у фактичне посідання весь маєток Пенсійного Інституту Українських Приватних Службовиків, його книги та урядничий персонал. Від того часу минає 27 місяців, спорий шмат часу на провірку маєтку зліквідованого Інституту. А тимчасом ні Пенсійний Заклад у Львові, ні Ліквідаційна Комісія, ні саме Міністерство Праці й Суспільної Опіки у Варшаві тим зовсім не клопочуться і „zaliczkow-ий“ стан тріває далі.

Пояснити це можна тільки одним, а саме націоналістично-шовіністичним моментом, який каже зволікати з затвердженням білянсів Пенсійного Інституту Українських Приватних Службовиків та кривдити його обезпечених. Нехай у будучині їм навіть через думку не прийде домагатися реактивування самостійного Пенсійного Українського Інституту, коли з нього є більше шкоди, а в польському більше користи, бо обезпечені в останньому дістають повні законні ренти... До цього рішуче не повинно прикладати рук Міністерство Праці й Суспільної Опіки, яке має за завдання охороняти інвалідів праці та вдови і сироти по них, а до того ще в такому скрутному господарському положенні, як тепер.

Здається, що члени Ліквідаційної Комісії Українського Пенсійного Інституту (в якій Міністерство не дало ніодного місця українцеві), займаючи самі у варшавських пенсійних та обезпеченевих централях аж надто добрі, бо більше як по міністерськи платні місця, можуть і повинні хіба почуватись до громадського обовязку скінчити вже раз з провіркою Пенсійного Інституту, бодай в четвертому році по його ліквідації, та направити ті шкоди, які невинно терплять обезпечені в ньому службовики та їх родини. Міністерство Праці й Суспільної Опіки повинно потягнути іменованих собою до того членів до суворої відповідальности.

Парляментарна Українська Репрезентація повинна в цій справі в тому міністерстві інтервеніювати, а заінтересовані та покривджені українські рентисти та їх вдови й сироти повинні самі почати енергійну акцію в цій справі, не зрікаючись ніяких законних засобів. Цей провізоричний і „zaliczkow-ий“ стан тріває трохи таки за довго!

Може ці рядки спонукають теж і професійну організацію українських приватних службовиків: „СУПРУГА“ занятись цею справою.

Покривджений рентист.

—o—

Піддержуймо одно, але не валім другого.

ЩЕ В СПРАВІ ЛЬВІВСЬКИХ УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ.

Поклик „Рідної Школи“. — Досвід старого педаґоґа. — Школа ім. Шашкевича. — Дівоча семинарія. — Вага державних шкіл.

Минулого тижня оголосила головна управа „Рідної Школи“ відозву в „Ділі“, взиваючи українське населення, щоби вписувало своїх дітей до шкіл, удержуваних „Рідною Школою“. Цим вона сповнила свій обовязок. Після цього появилися статті, де доказували, що тільки в заведеннях „Рідної Школи“ одержать діти таку науку та духа, як це родичі собі бажають. З цього приводу дозволю і я собі висказати безсторонню думку.

Я — старий громадянин і педаґоґ цінив і тішився завсіди всіми українськими школами. Признаю добрі сторони приватних шкіл, але розумію також, що і державні школи мали свої вартости і можуть віддавати населенню добрі прислуги. Згадаю тільки, що кошти державних шкіл несе край зі складаних нами податків, що не потрібують від родичів ніяких оплат, що їхні свідоцтва мають усюди правосильне значіння і улекшують вступ до всяких інших шкіл: до вчительських семинарій, до промислових і рільничих шкіл, управнюють до всяких цехів і так далі. Мене вражає, що в деяких покликах переціньють може одні школи, а здавалось би, упослідьжують другі. Хочу отже сказати дещо про державні школи у Львові, якими я завсіди цікавився, а в деяких і сам працював.

Зачну від школи ім. Шашкевича. Як педаґоґ, стояв я близько до цієї школи від 55 років, значить від початку її істнування, коли не було у Львові ще ніякої другої української загальної школи, — брав діяльну участь у депутаціях і в складанні меморіялів в її справах і допомагав родичам в її дальшому розвитку. Від 15 років став я ординаріятським шкільним делеґатом і сповняв уже з того обовязку своє діло. Бували в ній деякі хиби, як довголітнє лихе поміщення школи, деколи менше відповідні учительські сили; але заходи поважних громадян і родичів усували їх і виводили школу на чисту воду. Так і поклала вона для українського населення міста величезні заслуги. Недавно одержали ми для цієї школи прекрасний будинок побіч вул. Городецької під св. Юром, який відповідає всім новітнім приписам педаґоґії і ґіґієни. Крім того має школа добірне вчительство, а з новим шкільним роком дістане ще двох нових визначних учителів, які піднесуть її вартість. Що більше, ця школа, зложена з хлопячих і дівочих відділів, має призначення, щоби за збільшеною фреквенцією молоді перейшла в дві окремі 7-клясові школи, хлопячу та дівочу, — що було би великим здобутком для нашого культурного життя в місті. Таке діло повинно до кількох років здійснитися; до нього повинні ми прямувати і не сміємо його ніяк спиняти.

Крім школи ім. Шашкевича мали ми у Львові перед війною ще дві українські державні школи: 4-клясові школи вправ при мужеській і дівочій учительській семинарії. І вони віддали нашому населенню добрі прислуги. Згадаю імена учителів, що там трудилися: Врецьони, Зарицького, Заклинського і Мороза, які лишили по собі вдячну память у вихованого ними покоління й у нашому громадянстві. Подібне довіря зєднали собі бувші вчительки дівочої школи вправ Ольга Бачинська, Йосифа Паньківська, пок. Варвара Літинська, а від кільканацятьох років Луців-Магалясова. На жаль, хлопяча школа вправ впала в році 1919 враз зі скасуванням мужеської утраквістичної семинарії; а залишилася тільки дівоча школа вправ при нашій дівочій семинарії при вул. Стшали в горішній части вул. Потоцького. Дівоча семинарія, що перейшла перед 10 роками в українську, розвинулася під проводом директора о. Дзеровича прегарно; а доказом того велике число дівчат, які щорічно до неї зголошуються. Хибою є тільки тісне поміщення, через що істнуюча там школа вправ починає слабнути, а навіть загрожує її занепад. Одначе до цього не повинно наше громадянство, головно те, що мешкає в тій части міста, ніяк допустити і таки вписувати туди свої діти. Наука ведеться там зразково. Тай маємо надію, що новий шкільний куратор сповнить небавом наше справедливе бажання і дасть нашій школі відповідний льокаль.

Розвиваймо наші приватні українські школи і вводім їх там, де вони необхідні і де інших українських шкіл не маємо. Але не валім дер-

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 30. ЧЕРВНЯ 1931.

МАРІЯН КОЗАК.

З життя та діяльности Вячеслава Липинського.

II.

Воєнний час. — На становищі дипльомата. — Після упадку гетманату. — Приватне життя. — Праця та недуга.

Ті монографії — це „Станислав Михайло Кричевський“ і „Два моменти з історії дореволюційної України: I. На вершку могучости. II. На переломі“.

Побіч цього іде ціла низка історичних документів з поясненнями: „Відгуки Минулого“, „Недоспівана пісня“, „Документи Руїни“, „Шляхом Богдановим“, „Мова Самійла Зорки на похороні Богдана Хмельницького“, „Русь“ і „Україна та їх історичне значіння“...

Так між хліборобською працею, писанням історії України і виїздами в світ, в Австрію та Швайцарію — проходив час аж до війни.

У 1914 р. В. Липинського як ротмістра драгунів покликали до війська і приділили на німецький фронт на мазурські озера до дивізії ген. Самсонова. З погрому російської армії Гінденбурґом — В. Липинський вирятувався, але його здоровля з цього часу сильно надірвалося. Покійний почав недомагати на груди (колись в 1908 р. лікував у Закопанім, наслідком запалення олегочної, плеврит). Перевесений через погіршення здоровля в запілля, діждався в Полтаві революції 1917 р. Як старшина бувш. рос. кінноти В. Л. мав під своєю командою більше сотні щиро собі відданих людей і розпоряджав кількасот гарними кіньми.

Національний рух захопив також його відділ, який складався майже виключно зі самих українців. У Полтаві, де тоді стояв, вишили для його відділу чудовий жовто-блакитний прапор з написом „У своїй хаті своя сила і правда і воля“. Покійний разом зі своїми вояками приняв цей новий прапор з великим захопленням і він обєднав їх в одну дружню сімю. Ці гарні хвилини згадував з глибоким зворушенням, вважаючи їх одними з найщасливіших у своєму житті. Але цього відділу В. Л. остаточно не сформував і присяги на самостійницький прапор зі своїми вояками не встиг зложити: „Ґенеральний Секретар по військовим справам“ не дав дозволу на сформування війська, хоч Липинський виконав усі формальности і представив посвідку, що він „дійсно українець“. Очевидно „пан“ та „поміщик“, який не виголошував демаґоґічних промов і не записався в ес-ери, одночасно давній український самостійник і римо-католик, був людиною політично непевною.

Призначений після гетьманського перевороту — послом Української Держави у Відні, Липинський дожив радісної хвилини, що як представник самостійної Української Держави обмінявся ратифікаційними грамотами Берестейського миру з Центральними Державами. Перед австрійським урядом гаряче боронив справи поділу Галичини не тільки урядово, але й тому, що як справа територіяльного поділу вона особливо була близька його серцю. Рішуче також обстоював справу Холмщини. На становищі посла у Відні Липинський якнайрішучіше обороняв інтереси України перед зазіханнями мадярсько-польських політиків, які користуючися закулісовими впливами, шкодили молодій Українській Державі. Завдяки Липинському високо зріс авторитет України в очах чужинців, а українське посольство у Відні належало до перших закорд. представництв. Після упадку Центр. Держав Липинський робив заходи перед антантою, щоби залишити частини нім. війська на Україні, одначе безуспішно; тодішні антантські союзники поляки справу провалили.

Звільнений від присяги гетьманському урядові Липинський з гірким серцем залишився на становищі українського посла у Відні за Директорії, щоби рятувати останки української державности. Присяги Директорії не зложив, а на вступі своєї короткої служби в характері посла Директорії заявив: „Памятайте, що я гетьманець, і як за гетьманства робив я все, щоб своїх схилити до співпраці з Вами, так тепер зроблю все, щоб привести Вас до відродження гетьманства і співпраці з нами“. Завдяки особистим впливам і звязкам Липинського, всі ті місії, які Директорія слала в Европу для придбання антантських симпатій, змогли діставати візи і бодай доїхати на місце свого призначення. А коли верх взяли партійні гривні, коли вбили полк. Болбочана, побоюючися в ньому диктатора — В. Липинський покидає літом 1919 р. віденське посольство і без найменших матеріяльних засобів, з надірваним здоровлям стає жити приватною людиною на провінції в Австрії. Якийсь час лічиться в санаторії в Баден, а пізніше живе в Райхенав.

Але праці над поглибленням української державної думки, над виясненням причин нашої найновішої руїни і над зясуванням доріг, якими повинні ми йти до окремої та суверенної держави, не покинув. Липинський, використовуючи деякі дані та матеріяли з „Історії України“, яка згоріла в Чагарах Русалівських, а також досвід з останніх бурхливих літ української історії — готовить до друку в українськім перекладі свої довоєнні переважно по польськи видані історичні твори і як третій том цілої низки історичних студій та монографій — випускає „Україна на переломі“ 1657—1659. Замітки до історії українського державного будівництва в XVII-ім столітті.

Побіч цього веде орґанізаційну роботу, ґуртуючи біля себе українських хліборобів-еміґрантів, творить Український Союз Хліборобів Державників (літом 1920 р.), у пересвідченні, що „Українська Нація не може істнувати без своєї власної, незалежної та суверенної держави“ Як

жавних українських шкіл, де вони істнують, і не складаймо всього шкільного тягару на нашу суспільність. Ми-ж платимо на них податки і маємо право домагатися для себе краєвих чи державних шкіл. А коли трапляються в них деякі недостачі, то стараймося їм зарадити.

о. Александер Стефанович
ординаріятський делеґат
в міській шкільній раді.

Свято одної з піонірок нашого відродження.

Подяка С. Русової.

Від Впов. С. Русової з Праги дістаємо листа такого змісту, з проханням помістити його в „Ділі“:

7-го мая, як уже відомо Редакції, в Педагогічному Інституті ім. Драгоманова в Празі відбулися загальні збори професорської колеґії та студентів з нагоди мого старого віку — 75-ліття. Були там ще представники із інших українських шкіл (університету, Подєбрадської Господарської Академії), Жіночого Союзу і наукових товариств.

Делеґат від наймолодшого еміґрантського покоління 10-літній Івасик був перлинкою всього мого свята.

Хаотичне життя та недостача здоровля не дозволили мені до сього часу подякувати за це свято Ректорові, Педагогічному Інститутові, всім товаришам, професорам, студентам і представникам тих наукових і шкільних установ.

8-го червня праська еміґрація влаштувала прилюдне свято — моїх 75 літ. Я ніколи не гадала, шоб я могла стати предметом громадського свята. Можна святкувати ту або іншу добу істнування якоїсь установи, спомин якоїсь визначної історичної події, або заслуги якоїсь справді видатної особи наукового діяча, реформатора соціяльного життя, поета, що збудив своїм словом народню свідомість — це усе яви народнього життя, які кожний народ, кожна суспільність радо святкує як крок свого поступу. Ні до одної з катеґорій таких національних діячів старенька еміґрантка Русова не належить і через це я довго і щиро відмовляла своїх приятелів від орґанізування прилюдного свята в мою пошану.

Але — еміґрантське життя таке буденно бліде, живемо в ньому такі розпорошені, стільки між нами незгод, так мало віри в себе самих і в майбутнє еміґрації — може що думали: таке свято нас трохи обєднає довкола одного дрібного заклику. І полетіли ті заклики в ріжні куточки нашої розвіяної еміґрації та на рідну землю... І ось уявіть собі — велика пишна саля вщерть наповнилася людьми. На столі президії гора привітів, представники ріжних партій, орґанізацій, а навіть народностей. Тільки занадто мало представників молоді. І ця відсутність молоді цілком зрозуміла. Сама ювилятка нічим не визначилася особисто, люди, що прийшли сюди, згадали ті політичні ідеали, що колись окрилювали наші національні змагання. В старій постаті ювилятки українці витали ту ґенерацію 60—70-х років, яка в Київі мостила перші шляхи до піднесення національної свідомости, ту одиноку вже репрезентантку тих українців-піонірів українського відродження, які сміло ішли на зустріч тюрмам і засланням, не вагаючись уперто нести велике гасло: „Україна вільна, соборна та незалежна“.

Багато із нас тут закопали в чужу землю: Чикаленко, Моршанський, Вілінські, а ті, що живі пробують кидати наші гасла в Европу. Ювилей Русової це поклін старим піонірам українського відродження, і ми не можемо дати молоді певну відповідь на її пекуче питання як? коли? Чомуже ми тут на еміґрації наче розгубилися, шукаємо шляхів, простягаємо руки до краю?

І от серед усіх цих сумних думок, і тяжких переживань наче світлий промінь прийшли до нас ці привіти з краю — з любої Галичини, прегарної Буковини і соняшного Підкарпаття. Вони дають новий прилив віри, що ми зможемо і надалі разом працювати для тої ідеї, що світила нам в дні нашого молодого життя.

Сердечну глибоку подяку несу я всім шановним орґанізаціям кооперативним, просвітнім, шкільним пластунським жіночим, науковим і добродійним в краю та на еміґрації та всім хто згадав мене ласкавим словом.

Прага. **Проф. С. Русова.**

орган У. С. Х. Д. виходила у Відні, неперіодичними книжками „Хліборобська Україна“ (I.—V. збірників від 1920—25 рр.), яку редаґував і виповнював своїми творами В. Липинський. У „Хліборобській Україні“ друкував він „Листи до Братів-Хліборобів“ про ідею і орґанізацію українського монархізму“, видані окремою книжкою зі вступом у 1926 р. у Відні. В 1925 р. вийшли окремою книжкою — „Релігія і Церква в історії України“ — відповіді на запити поставлені В. Липинському українськими американськими діячами на тему ріжних релігійно-церковних справ.

У вересні 1926 р. переїхав він на короткий час до Берліна як професор історії державности на Україні в Українськім Науковім Інституті. Але вже 1927 р. покинув Берлін, знеможений зростаючою грудною недугою, яку підсилювало нездорове берлінське повітря. Від цього часу жив постійно в Австрії. У Стирії біля Ґрацу у селі Бадеґ купив собі за допомогою родини домик з городом, де жив до 6. червня ц. р., догляданий вірно і з повною самопожертвою п. Михайлом Савур-Ципріяновичем.

З цього часу походить „Хам і Яфет“ — характеристика нашого руїнництва у перспективі минулого України. Крім письменницької науково-історичної праці писав Липинський у цьому часі спомини зі свого життя та вів широке листування зі своїми однодумцями та знайомими. Кількість тих листів, які він тримав у зразковому порядку, обчисляють на поверх десять тисяч за час від 1919—31 р. Останній — здається — лист написав два дні перед смертю до Митрополита Шептицького — дня 12. червня. Помер Липинський 14-го VI. При смерті не було нікого з рідних і близьких. Брат Станислав, який його відвіз до санат. Вінервальд — вернувся на Волинь до родини і приїхав щойно 15. VI., вже запізно.

(Продовження буде.)

—o—

Студентські справи.

Участь українського студентства (ЦЕСУС-а) в цьогорічних міжнародніх студентських зїздах.

Управу ЦЕСУС-а запрошено цього року на цілу низку міжнародніх студентських зїздів, конференцій, вистав, свят — тощо. Управа ЦЕСУС-а мусить обмежитися до участи тільки в кількох народніх студентських зїздах — через недостачу відповідних фондів та відповідних людей.

На зібранні в Льондоні (квітень) Управа ЦЕСУС-а не брала участи. На річнім зїзді балтійського студентства в Ковні (3.—7. червня) довірено заступництво українського студентства одному зі старших українських студентів, що перебуває тепер у балтійських краях.

У днях 7—9. липня ц. р. відбудеться у Братиславі конференція представників славянських студентських централь, на якій обговорюватимуть справу утворення всеславянської студентської централі та взагалі співпраці славянського студентства між собою і на міжнародньому форумі. Створення якої би то не було всеславянської студентської центральної орґанізації було дотепер неможливе. Всеславянський студентський зїзд у Празі 1922 р. розбився через болгарсько- югославянський (власне болгарсько-сербський) та московсько-український антаґонізм. По святочному відкритті цього зїзду міністром Бенешом делеґати не відбули ані одної ділової наради. По трьох днях марних позакулісових переговорів делеґати розїхалися у свояси. Братиславська конференція — це знов одна спроба помирити між собою славянське студентство та спонукати його до співпраці.

В днях 8—22. серпня відбуватиметься в Букарешті тринацятий з черги зїзд Міжнародньої Студентської Конференції (CIE). Поляки розвинули надзвичайну пропаґанду у звязку з цим зїздом та обговоренням на нім т. зв. меншостевого питання. Зїзд у Букарешті буде правдоподібно досить оживлений, а то й бурхливий. Румунське студентство та рум. уряд роблять усі зусилля, аби зїзд випав якнайкраще з технічного боку. Для української делеґації буде важке положення в Букарешті через саме місце зїзду, а відтак внаслідок правдоподібних гострих атак наших „приятелів“ на українську делеґацію та ЦЕСУС.

Дня 1. вересня починається черговий річний зїзд Міжнародньої Студентської Помочи (ICC) у Ню Йорку, перший раз в історії цеї орґанізації на американській землі. Число делеґатів дуже обмежене. З Европи може їхати тільки трицять делеґатів, між цим також один представник від українського студентства. На жаль, дуже тяжко буде ЦЕСУС-ові вислати свого делеґата до Ню Йорку. Та проте Управа ЦЕСУС-а постарається бути заступленою на цім зїзді.

Управа ЦЕСУС-а мала би вислати також одного представника до Женеви у вересні ц. р., не згадуючи про інші або менше важні міжнародні студентські та нестудентські зібрання, на які запрошено українське студентство.

Програма міжнародньої (найконечнішої) акції ЦЕСУС-а переростає сили Управи ЦЕСУС-а та українського студентства. В інших країнах має студентство піддержку від уряду та громадянства, і то як матеріяльну, так і моральну. У нас повинно прийти з допомогою ЦЕСУС-ові ціле українське громадянство.

В. Л.

З Української Академічної Громади в ЧСР.

Управа Української Академічної Громади в Празі просить помістити на сторінках „Діла“ отсе:

Маючи на увазі те, що в краю нема точних інформацій про українські студентські орґанізації в Празі, подаємо тут докладніші відомости про них. У Празі, як відомо істнує центральний Союз Українського Студентства. Далі одинокою становою студентською орґанізацією у Празі є Українська Академічна Громада, яка обєднує біля себе майже все українське студентсво в Празі, котре стоїть на соборницькому ґрунті. Істнує в Празі також Українське Студентське Технічне Т-во „Основа“. Оце всі студентські орґанізації в Празі.

Правда, є ще тут Українське Студентське Т-во „Громада“, котре обєднує наше комунізуюче студентство, завдання якого очевидно йдуть розбіжно з нашими. Між іншим від цього Т-ва на сторінках „Діла“ були поміщені інформації про високі школи в ЧСР., очевидно лише з браку інформацій в Редакції про це Т-во. Подаємо це до відома головно молоді, аби вона орієнтувалась і знала, куди в разі потреби мала би звертатись.

Управа.

Вищі школи у Варшаві.

Управа Української Студентської Громади у Варшаві подає до відома, що в літньому семестрі біжучого академічного року буде подавати інформації про вступ до отсих вищих шкіл м. Варшави: Університету, Політехніки, Високої Торговельної Школи, Головної Школи Сільського Господарства, Школи Штук Красних, Школи Політичних Наук, Дентистичного Інституту, Вищої Школи Журналістики й Інституту Ручних Робіт. На бажання подаємо також інформації про вступ до шкіл фахових: Музичної Консерваторії, Школи Електро-Технічної Вавельберга й ін. Зазначуємо, що перші пять вище згадані школи є школами академічними. Докладніші інформації про вступ до деяких поданих шкіл будуть оголошені в пресі. За інформаціями звертатись на адресу: Варшава, Головна Почта, скр. 625, Українська Студентська Громада.

Управа Громади.

Заява.

З приводу поміщення в ч. 15. „Тризуба“ з дня 12. IV. 1931 р. відомости про те, що п. проф. І. І. Огієнка, „після ґрунтовного обговорення взаємовідносин з Т-вом Допомоги“, виключено з Товариства Допомоги Українським Студентам Високих Шкіл м. Варшави, студентство, згуртоване при Українській Студентській Громаді у Варшаві, на зібранні дня 25. квітня ц. р. ухвалило отсі резолюції:

1. Студентство стверджує, що п. проф. І. Огієнко, як один з членів-основників Товариства Допомоги, поклав багато праці у звязку з заснуванням Т-ва і підчас річного головування в ньому багато причинився до його розвитку.

2. Студентство стверджує, що з хвилею уступлення п. проф. І. Огієнка зі становища голови Товариство Допомоги перестало якслід сповняти свої завдання, а навіть стало шкідливим для загалу українського студентства.

3. Студентство висловлює своє обурення з приводу поширювання в пресі відомостей, котрі мають на меті підірвати авторитет загально поважаного та заслуженого для українського студентства й української науки проф. І. Огієнка.

4. Студентство, згуртоване при Українській Студентській Громаді у Варшаві, котре завжди високо цінило заслуги п. проф. І. Огієнка для української студіюючої молоді; запевнює, що завжди буде боронити його доброго імени перед всякими наклепами та особистими нападами.

Підписані: Кривоносюк Петро, д-р Петро Шлемкевич, д-р В. Лотоцький, Всеволод Здунь, В. Сагайдаківська, О. Пирогова-Бачинська, М. Ліхотвор-Ліхачевський, Х. Гонтар, О. Негребецький, В. Бачинський, В. Сагайдаківський, В. Бовшик, Л. Маслов, В. Роніш, Ор. Чемеринський, Ол. Мельничук, Пруц Евген, Антонович Ірена, Т. Сиротенко, К. Оболонська, Дмитро Нестеренко, І. Козицький, Д. Зозуляк, Мартинюк, Кузьмович Теофіль, Юрій Черкавський, Микола Маслов, Н. Черкавська, Юрій Огієнко, Анатоль Огієнко, Галина Кобринівна, Ірена Макарушка І. Яримович-Луцька.

—o—

ШПІОНАЖА У ФР. МІН-СТВІ ЗАКОРДОННИХ СПРАВ.

У французькім мін-стві закордонних справ приловили службовика як шифрував важну телеграму. Підчас ревізії в хаті того службовика найшли чимало строго довірочних документів. Арештували трьох людей, у яких теж найшли документи. Службовики виправдуються, що хотіли вістки із документів ужити для гри на біржі.

ОСТАННІ ВІСТИ

ЗА НАДЗВИЧАЙНУ СЕСІЮ СОЙМУ.

Посли-службовики ББ піддають думку, щоби сойм скликати на надзвичайну сесію, аби вона зайнялася справою направи держ. скарбу, або дала би повновласти для переведення такої направи. Справи скликання надзвичайної сесії сойму торкнуться у вівторок на авдієнції делегації службовиків у прем. Пристора.

НА РЕДУКЦІЙНОМУ ФРОНТІ.

Ще 70 тисяч утратить службу.

У варшавських урядових колах кружляє чутка, що на дотеперішніх розпорядках у справі ощадности не скінчиться. В найближчому часі мають зредукувати 15 проц. усіх урядничих етатів. Тому, що тих етатів є 467 тис., то редукція захопила би 70 тис. урядовців.

Протестаційне віче

У Варшаві відбулося в неділю в цирку віче робітників державних підприємств, скликане Союзом залізничих машиністів. Було кілька тисяч учасників. Промовляли пос. Барліцький і Рабе. Доходило до авантюр, промови перерывали. Ухвалили протест проти знижки платень. Резолюція домагається відкликання знижки, колиб уряд не взяв під увагу домагань робітників, ухвалили почати боротьбу, не виключаючи страйку. Похід улицями влада заборонила.

Без ковнірців і краваток.

Варшавські часописи повідомляють, буцім то урядовці одного з міністерств прийдуть 1. липня до урядування без ковнірців і краваток, щоби так запротестувати проти знижки платень. Один із урядовців на зборах піддав думку, просити уряд. комісаря, щоби позволив уладити вуличну збірку на освіту урядничих дітей, бо їх батьки не могтимуть оплатити шк. вписів.

АМЕРИКАНСЬКІ ЛЕТУНИ ЛЕТЯТЬ ДОВКОЛА СВІТА.

Американські летуни Гейті та Повст, що перелетіли Атлянтик, осягнули це 5 годин скорше ніж Ліндберг. З Німеччини прилетіли вони до Іркутська. Відтам полетять у дальшу дорогу навколо світа.

В ЕСПАНІЇ ЗНОВУ НЕСПОКІЙНО.

Майор Франко проти уряду.

В еспанському лет. таборі Табляда, де є відомий летун майор Франко, вибухнув бунт. Кажуть, що Франко дав ініціятиву до бунту. До Табляди прилетіли й інші летуни й укріпилися в таборі. Часть залоги прилучилася до летунів.

Мадридський час. „Ля Воль" повідомляє зі Севілі, що майор Франко хотів перевести в летунськім майдані в Севілі змову, опираючися на там. гарнізоні. Метою змови було проголосити андалюзійську республику.

През. Замора сказав, що реформа військового летунства передбачує скасування становища, яке займав майор Франко. Франко перейде до диспозиції міністра, який визначить йому нову службу. Вже появився такий розпорядок.

Гурт робітників у Мадриді хотів вдертися до ратуша та домагався уступлення бурмістра. Поліція розігнала маніфестантів. Маніфестанти кричали: „Геть із міщанською республикою! Хай живе комунізм!". Счинився переполох, крамниці позачинювали. Гор. гвардія шаржою зробила кінець вуличним ексцесам.

В Оренזе були заворушення. Населення невдоволене зі становища влади в справі будови залізниці, знищило палату губернатора. На крівлі палати застромили галіційський прапор.

ПОЖЕЖА НА КОЛЬОНІЯЛЬНІЙ ВИСТАВІ.

28. червня в ночі наслідком короткого зіняття вибухнула пожежа на кольоніяльній виставі в Парижі, в голяндськім павільоні. Павільон згорів зовсім і 4 будинки біля павільону. Архітект, що збудував цей павільон, а жив у сусідім домі, з трудом лише врятувався. Завдяки пожежній сторожі вдалося врятувати театрик і павільон в глибині саду.

ВЛОМ ДО ЦЕРКВИ.

З суботи на неділю вломники дісталися до адміністраційного будинку церкви св. Петра і Павла у Львові при вул. Личаківській 82. та винесли до саду вогнетревалу касу. Касу розбили та забрали 300 зол.

СПОРТ.

А.КЛЯСОВІ ЗМАГАННЯ. УКРАЇНА—РЕВЕРА 2:3 (1:2).

Ще одну нагоду здобути два пункти і реабілітуватися в очах своїх симпатиків Україна програла. Публика, яка йде на змагання, не хоче знати, чому не грав Петрів, Грещук чи Борсук, а хоче вигравої, бо має право вимагати, щоби дружина, яка з мистецьких аспірацій на початку сезону зїхала тепер аж на шесте місце, дала зі себе все і рішила змагання на свою користь бодай тоді, коли грач на своєму грищі. Щоби так сталося, треба передовсім совісно над собою працювати, а на грищі бігати, а не рухатися, як стадо недорізаних баранів. Ревера була дружиною слабшою технічно, а виграла, бо мала бажання перемогти. Свої технічні браки надробляла амбіцією і шаленим стартом до мяча, чого саме Україні бракувало.

У першій половині Україна грає з вітром, напад її переводить кілька гарних комбінацій, одначе під самими воротами заводить у стрілах. В 10. м. лівий лучник Ревери перебиваеться через Романа, гостро стріляє, мяч „фальшує" під воротами і перескакує понад воротаря України Реверу до сітки. За пять хвилин Лисик стріляє з подання Воробця прецизно й сильно в ріг і вирівнює. Гра ведеться дальше зі змінним щастям. У 37. м. Бутель завинює на карнім полі руку, суддя диктує карного до України і 2:1.

У другій половині зараз в 4. м. Кобзяр стріляє з подання Лисика сильно під поперечку і вирівнює 2:2. Але вже в 10. м. Ревера стрілом зблизька усталює вислід дня. У 12. м. Кобзяр стріляє карного, якого знаменитий воротар Ревери Ценгель боронить. В останній мінуті є ще для України нагода вирівняти, одначе Кобзяр, подібно як кілька минут передтим Гоцький, стріляє за високо.

В Україні добре грав напад, одначе за багато перестрілював; поміч слаба, Гоцький мол. ліпший від Бутля; на обороні Роман на диво слабий, зате Сич цим разом уповні відповідав свому тяжкому завданню. На воротах у першій половині Ревера, в другій Калецький, без закиду. Суддював поправно кап. Усаж. Видців около 800.

Львів. Погонь (Стр.)—Погонь І. Б. 2:2 (1:0).
Львів. Польонія—Чорні І. Б. 3:0 (2:0).
Львів. Гасмонея—Світезь 2:0 (0:0).

ЛІГОВІ ЗМАГАННЯ.

Львів. Погонь—Лехія 5:1 (3:1).
Краків. Краковія—Рух 4:1 (1:1).
Лодзь. Висла—ЛКС 3:2 (2:1).

МИСТЕЦТВА Б-КЛЯСИ.

Станиславів. Пролом—Єдносць 3:0.
Станиславів. 49. пп.—Гакоаг 5:4

ЗАКОРДОН.

Відень. Стріча Леґії з Гакоагом скінчилася ремісово 2:2. До перерви Леґія стояла ліпше і вела 2:1.

Вієнна—Бочкай (Дебрецин) 2:0 (2:0). Змагання за чашу серед. Европи.

Моравська Острава. Гарбарня побідила моравську Славію 3:0 (3:0).

НОВИНКИ

— Свято-Іванські торжества у „Скиті Манявськім". Описувати вікові Свято-Іванські торжества, що відбуваються рік-річно (7. липня) у „Скиті Манявськім", загрівати до їх участи та підносити їх релігійну й національну вагу — нині зайва річ. Торжества ці перейшли вже в милу святу традицію та стали релігійною і національною потребою душі побожного й патріотичного українського населення та взагалі українського громадянства. Останні роки доказали, як наші люди з усіх усюдів, з найдальших навіть сторін, хочби аж зі Львова — громадно горнуться сюди, щоби тут знайти моральну підтримку, осолоду і покріплення на дусі серед ріжнородних злиднів, у яких ми поволі чи поневолі — в нинішних часах знаходимося. Чар прегарної підгірської околиці, згадка на минуле і посідання тої історичної памятки завдяки Їх Ексц. еп. Кир. Григорієві, — все те мимохіть притягає сюди без вимку кожного віруючого, ба навіть індеферента. Словом: ця колишня памятка наших предків стала гордістю всього українського народу. Для увіковічнення тої дорогої памятки нині лише пригадуємо, що й цього року відбудуться тут Свято-Іванські Богослуження з тим самим порядком, починаючи вже в Навечерія Рожд. св. Івана (6. липня) Всеночним, св. сповідю і наукою, а в само свято рівно буде слухатися св. сповіди, читати Сл. Божі, голосити науки та правити полеву Службу Божу з дияконами, після того відбудеться водосвяття на Скитику і покроплення вірних св. водою. Ухвала декан. собору, потверджена Ординаріятом, що зобовязує кондеканальне духовенство заздалегідь загріти вірних до участи, як також до особистої духовної помочи, каже надіятися, що й цього року та урочистість вийде величаво на славу Божу й українського народу. — **о. Н. К.**

— „Русскі" в Галичі гуляють. „Русскій Голос" страшенно обурюється на „українських сепаратистів", коли тільки десь почуе про якийсь різкіший виступ нашого населення проти москвофілів. Зате замикає очі на напади москвофілів на українців, хочби вони приймали навіть такі вандальські форми, як це має місце від якогось часу в Галичі, де шайка місцевих „русских" бандитів недавно (21. ц. м.) вибила вже втрете шиби завідателеві парохії о. Вол. Соломці. Можуть собі галицькі сфанатизовані парубчаки, користаючи з повної безкарности (греко-кат. приходство лежить у самія середині міста, а проте злочинцям й досі волос не впав з голови!), нападати й дальше на українців (на зразок передвоєнних часів) — цим вони українців від культурно-освітньої праці не відстрашать. Але „Р. Голос", такий чулий на різкі виступи українців (проти яких ми все виступали!), повинен би хіба звернути увагу на те, що діється в його власному гнізді й напятнувати методи боротьби з противниками своїх однодумців у Галичі.

— Суддя Демант виїхав зі Львова. У суботу виїхав зі Львова до Варшави, після однотижневого побуту суддя для справ надзвичайної ваги Демант. Суддя Демант закінчив слідство в справі зліквідованого центр. комітету КПЗУ. Із 200 арештованих відставили до Вронок і Луцька лише комуністичних проводирів, а інших увільнили.

— Нові костели. З польської преси довідуємося, що на днях відбудеться торжественне посвячення фундаментів нового костела в селі Летня біля Мединич. — В Чортківщині викінчено будову двох нових костелів: у селі Ридодубах і в Білому Потоці, де вже відбуваються й богослуження.

— Буревій у Жидачівщині. Дня 27. червня перейшов над жидачівським повітом буревій, що заподіяв великі шкоди. Багато будинків знищив буревій у Котарках. Багато дерев у садах вирвало з корінням. У Дроговижі знищений адміністраційний будинок фондації гр. Скарбека. Буревій лютував три годині; шкоди ще необраховані.

— Пожежі. В Крушельниці, пов. Сколе, вибухнула пожежа, яка спопелила 27 господарств — В Галичі згорів дім Парані Мацкевич вартости 3000 золотих. Підчас пожежі попеклася 16-літня дочка власниці дому. — В Павелчі під Станиславовом згоріли 3 будинки, між ними господарство Миколи Щербія.

— Згинули від грому. В Чубках (пов. Самбір) лютувала 27. червня хуртовина. До хати Антона Квасневича впав грім і вбив його та його 3-літню дочку. Хата згоріла до тла.

— Буря перевернула поїзд. Буря, що шаліла над Мадярщиною, перевернула поїзд, який їхав з Сегедину до Кунгальому. Підчас катастрофи було 15 осіб ранених.

Ціни набілу у Львові.

„Масосоюз" платив кооперативам дня 27. VI. 1931 р.: масло експортове і десерове пріма —·— зол., літра молока 22—24 сот., літра сметани 1·20 зол., копа яєць 4·30 зол.

З судової салі.

ДИНАМІТОВА СПРАВА ПЕРЕД ЛЬВІВСЬКИМ СУДОМ.

Льокальна візія трибуналу в домі Врецьони не дала для обвинуваченого обтяжуючих доказів.

Дня 27. ц. м. розправа продовжувалася. На внесок прокуратора прочитано зізнання постерункового Новака про вислід ревізії в переплетні Ґовака, де Саляк переховував вибухові матеріяли. Скринька з вибуховими матеріялами була схована в кімнаті, де працював Саляк. Був там екразит, піроксиліна і револьверові набої.

Відтак оборонець *д-р Шухевич* доказує, що переслухання знавця справ О. У. Н. і У. В. О. є зайве, бо всі відомости знавця тих справ радн. Івахова опираються на статтях „Розбудови Нації", на летючках УВО, себто на матеріялах, які відомі всім суддям присяглим, так як і всім відомі відносини в нас і відомо, що є УВО та ОУН. Українські націоналісти ведуть свою *конспіративну роботу так неконспіративно*, що не треба спеціяльного знавця, щоби в їхній роботі орієнтуватися.

Прокуратор Ліпш доказує, що робота ОУН є конспіративна і як така, не є всім добре відома, тому треба переслухати знавця радн. Івахова, бо тільки він знає добре всі підземні ходи ОУН та її роботу, що руйнує основи польської державности. Трибунал станув на становищі прокуратора і *радник Івахів* почав свої зізнання про Організацію Українських Націоналістів:

„Ця розправа настільки цікава, що на терені Сх. Галичини (Малопольщі) маємо вперше до діла з новим суспільним явищем, з ОУН. Ця організація є твором, дитиною УВО, а УВО була дитиною корпусу Січових Стрільців. Старшини С. С. програвши війну утворили УВО, щоби продовжувати боротьбу в змінених формах і зразу УВО стояла під диктатом Петрушевича, який підтримував саботажеву акцію, щоби Европа звернула увагу на українську справу. В р. 1923. УВО зірвала з Петрушевичем, бо Петрушевич пішов на радянофільську орієнтацію, а Коновалець ні. Прихильники Петрушевича нападали в Берліні на помешкання Коновальця з револьверами, викрадали документи і т. д. Відтак у Відні на конгресі 1928 р. утворилася одноцільна Организація Українських Націоналістів, яка зразу була тільки ідеольоґічною надбудовою УВО, а потім злилася з УВО зовсім і УВО зліквідовано. В р. 1930 центр УВО перенесено з Берліна до Женеви, бо більшовики домагалися цього від Німеччини. Але і досі ОУН є на сто відсотків твором німецьким та обслуговує потреби німецького ґенерального штабу.

Минулорічні саботажі це був другий частинний виступ УВО, а радше ОУН, яка тими частинними виступами хоче повільно револьтувати душу українського народу, щоби цей нарід не привик до польської влади та був готовий і здібний колись до всеукраїнського національного повстання. УВО переконана, що тільки терор промовляє до серця противника, а всяка словесна боротьба арґументами є безплодна. ОУН має на меті вбити також віру й надію українців на чужу поміч та змілітаризувати український нарід. В принціпі ОУН є соборницькою і всеукраїнською, але в практиці її робота є звернена лиш проти Польщі. Про боротьбу проти Росії, Румунії і ЧСР говорить ОУН тільки у святочних промовах. Акція ОУН є паралєльна з акцією Німеччини в справі ревізії кордонів".

—o—

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Іван Шустакевич. І ще одна жертва недавньої політики Ґрабського. В короткім часі вже другий заточенець-учитель кольбушівського повіту зійшов передчасно в могилу. Перший був бл. п. Лев Кликайло, а 18. червня ц. р. попрощався зі світом Іван Шустакевич. Доля не щадила йому ударів і то таких, що від кожного з них окремо могла заломитись найсильніша людина. Перші удари — це смерть 3-їх малолітніх дітей, потім смерть дружини. А опісля перенесення. „Для добра школи" мусів залишити могили найдорожчих, покинути окруження, яке з ним співчувало і перенестись сотки кільометрів дальше, щоб серед непривітних пісків, у відлюднім селі (30 км. від залізниці) починати нове життя. Та тут забракло йому рідних соків. Зівяв, зсох — бо туга пожирала його. Просив і благав, щоб уможливлено йому поворот на рідну землю та ніхто не розумів його. Всі подання його (як і інших заточенців) ішли до коша. Та удари долі не спинились. Уже там, на заточенні, люта смерть забрала йому двоє старших дітей, останню надію. Лишився сам і тоді відрікся людей і світа. Здивачів, казали. У квітні ц. р. поклався до ліжка, з якого вже не піднявся. Лежав наче Лазар безпомічний, а коли помер, місцеві селяни зложили його тіло на ненакритім шкільнім столі, зболіле лице прикрили кусником полотна і ніхто сльози не ронив. Зїхалось 10 наших учителів-заточенців, трохи учителів поляків, горстка шкільних дітей та баб і в супроводі священика, хреста й 1 хоругви відпровадили Покійного на цвинтар сусіднього села (віддаленого 4 км.). Над могилою попрощав Покійного учит. Цалинюк. Словами польського поета змалював він тугу й біль Покійного, порівнюючи його до ростини, вирваної насильно з рідної землі та перенесеної на далеку чужину, де забракло їй повітря та сонця. Промову закінчив словами „Вічная Память", що підхопили заточенці співом. І це було останньою грудкою на могилу мученика, що в 54. році життя, по 5 літах муки серед чужих, закінчив життя.

Сусід.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:

Понеділок, 29. червня, година 7·30 веч. „Королева передмістя", водевіль Крумловського.

Вівторок, 30. червня, година 7·30 веч. „Королева передмістя", водевіль Крумловського.

Театр Ріжнородностей (в Нар. Домі):

Від 17. до 30. ц. м. театр замкнений.

Малий Міський Театр:

Нечинний.

Кіна.

АПОЛЬО: „Фавст", на основі Ґетого (Ем. Янінгс, Каміля Горн).

КАСІНО: „Карузеля життя" та звукові додатки.

КОЛЬОСЕЙ: „Ночі в пустинях" (Джон Ґільберт), „Морик" (Бастер Кітон).

ЛЕВ: „На заході без змін" (Ремарка).

МАРУСЕНЬКА: „Знакома із спального вагону" (Марлена Дітріх) і звукові додатки.

ОАЗА: „Пат і Патахон у Люнапарку".

ПАЛЯС: „Чорна ґвардія" (екзотична драма), „Три сестри".

ПАН: Звукова фільма „Рай залюблених" (Вільма Банкі).

ПАСАЖ: „Хоробрий вояк Шапа" та додатки.

ПРОМІНЬ: „Залізна маска" (Фербенкс).

ФАТАМОРГАНА: „Парада небіщиків", „Вічне кохання".

ХИМЕРА: „Люди без завтра" та звуковий додаток.

СТИЛЕВЕ: „Без серць, без душі" і комедія.

УТІХА: „У китях хижого супа", „Цирк Чапліна".

Програма радіо.

Понеділок 29. червня 1931.

Варшава (1411,8) 10·15 Богослуження. **Льондон** (356,3) 20·15 Концерт. **Букарешт** (394,2) 17·00 Концерт. **Берлін** (419) 16·30 Соната Бетовена. **Рим** (441,2) 21.00 Вечір пісень. **Праґа** (486·2) 10·30 Вокальний квартет. **Відень** (516,4) 20·00 Оперові мельодії. **Будапешт** (550,5) 16·00 Концерт. **Харків** (937,5) 15·00 Концерт. **Париж** (1724,1) 20·45 Концерт.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Понеділок 29. червня 1931.

12·10, 17·10, 19·35, Ґрамофон. 13·10 Квінтет, 13·40, 14·10 Відчит, 14·00, 14·50, 15·20, 16·00, 16·30 Музика. 15·00, 16·30 Ріжнородний відчит, 16·40 Програма для дітей, 17·40 Концерт, 19·20 „Про образування глухонімих дітей" (відч.), 19·30 Технічна задачка, 19·55 Метеорольоґічний комунікат, 20·15 Фейлєтон, 20·30 Оперетка, 23·00 Музика з Варшави.

Вівторок 30. червня 1931.

12·10, 15·10, 16·10, 17·10, 19·20 Ґрамофон, 13·10 Метеор. ком., 14·50 Господ. ком., 15·25, 16·50, 17·35 Відчит, 15·45 Діточа скринька, 18·00 Концерт, 19·40 „Вигляди для абітурієнтів і правників у почт.-тел. службі" (відч.), 20·00 Трансмісії з Варшави, 22·30 Концерт, 23·00 Музика.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Кооп. Український Театр у Львові. Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича в Станиславові.

Солотвина:
29. VI. „Троянда Стамбулу".
30. VI. „Паяцик".
З Солотвини іде театр до Делятина.

Новий Український Театр дир. П. Карабіневича.

ЯСЛИСЬКА:
29/VI „Маруся Богуславка".
30/VI „Запорожець".
1/VII „Воскресення".
2/VII „Ой не ходи Грицю".
3/VII „Вій".

ДУКЛЯ:
4/VII „Ой не ходи Грицю".
5/VII „Вій".
6/VII „Воскресення".
7/VII „Маруся Богуславка".

Ансамбль Театру 25 осіб при своїй музиці і власних декораціях.

Театр в своїм турне завітає до Криниці, Шавниці і Кракова. 2316

Замість вінка на домовину бл. п. Д-ра Івана Ціпановського в Коломиї зложило **Українське Лікарське Товариство** зол. 25·— на будову Шпиталя **„Народньої Лічниці"**.

„Знання". Матуральний курс для ґімназійних екстерністів під проводом учителів спеціялістів зачнеться у Львові 1. дня вересня 1931. **Зголошуватися та інформацій жадати: Львів, вул. Театинська ч. 10.** 2284 3—3

„Український Інститут для дівчат у Перемишлі" прийме на удержання в шкільнім році 1931/32 200 інститутток. Умови, як минулого року. Прохання подавати до дня 25. липня. Прохання батьків, які не вирівняли залеглостей, не будуть розглядати. — **Виділ.** 2322 3—3

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ГОДИННИКИ, світової слави, прецезійні, Omega, Zenith, Longines, — модну БІЖУТЕРІЮ, преґарне СРІБЛО поручає дешево і на догідних умовинах Домбровскі і Розважевскі — Львів, Академічна 2. 1447 19-?

ШЕНКЛІВНА. Пекарська 44. Курс до практичного учительського іспиту від 16. липня ц. р. Понад 1500 апробованих. 2234 8—14

КУРСИ ТОРГОВЕЛЬНІ Й. ГІРШШПРУНҐА, Личаківська 34. Вписи на однорічний курс для молоді відбуваються щоденно від год. 10-тої до 12-тої та від год. 3-тої до 6-тої до дня 4. липня 1931. 2326 2—4

СТАНЦІЯ для учениць (або учеників) середніх шкіл, у найздоровішій околиці Львова; окрема, простора, соняшна кімната; здоровий і достатній харч; батьківська опіка; фортепян (евентуально лекції гри) пять хвилин до трамваю. Адреса: за Личаківським двірцем, вілля п. Загачевських, партер Р. Теґлицька. (Доїзд трамваєм ч. 8). 2312 4-4

ГОДИННИК ВАШ буде найліпше направлений у найбільшій годинникарській робітні **Івана Зельтенрайха** Львів, пл. Марійська ч. 5. — З провінції просимо репарації присилати почтою. — Старомодні жіночі годинники переробляємо на ручні. 1538

УМЕБЛЬОВАНА фронтова кімната, вулиця Виспянського — спокійному льокаторові — 70 зол. Інформації: Домініканська 11, каса. 2338 1—3

ДВІ КІМНАТИ разом, або окремо до винайму від 1. липня ц. р. при вул. Виспянського ч. 34. партер з-воруч. 2339 1—3

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Д-Р ЕВГЕН ДУРДЕЛЛО

бувш. лікар заграничних клінік, спеціяліст скірних, венеричних і сексуальних недуг (полова неміч) та лікарської косметики

ординує в скірних недугах
і т. д. від год. 8½—10, 14—16.
в косметиці від 10—11 і 16—18
в неділі і свята від 10—11.

Гірське сонце. Вапофор. Діятермія. Криотерапія. Сепаратові ждальні.

ЛЬВІВ, вул. Сикстуська ч. 22, III. п. (біля Нар. Гостинниці).

Вінда до вжитку. Телефон 38—90.

Присилайте передплату!

Конкурс

на посаду директора коедукаційної гімназії Р. Ш. в Городенці.

Подання вносити до 15. липня до Гол. Управи Р. Ш. у Львові, Ринок 10.

2329 2—2 Головна Управа

ГРЕБЕНІВ! ГРЕБЕНІВ!

ПАНСІОН „СТАХОВА ВОЛЯ"

поручає соняшні кімнати з бальконами. Смачний харч. Низькі ціни.

2340 Інформує Управа

Оголошуйтеся в одинокім укр. щоденнику „ДІЛО"!

Найдешевші книжки!

МИХАЙЛО ВОЗНЯК

ІВ. БЕЛЕЙ І ОЛ. КОНИСЬКИЙ

До звязків Галичини з Наддніпрянщиною. — Ціна 50 сот., з почт. пересилкою 70 сот.

ШЕВЧЕНКО І КНЯЖНА РЕПНІНА

Ціна 1·50 зол., на почт. перес. 50 сот.

МИКОЛА МАТІЇВ-МЕЛЬНИК

КРІЗЬ ДИМ І ЗГАР

Ціна 50 сот., з почтовою перес. 70 сот.

ВОЛОДИМИР ОСТРОВСЬКИЙ.

СМІХ ЗЕМЛІ

Ціна 1·50 зол., з почт. перес. 2·10 зол.

ЕВГЕН ЧИКАЛЕНКО

Спогади І. ІІ. і ІІІ. часть

Ціна 8·— золотих — без пересилки

АЛЬФОНС ДОДЕ

МАЦІЦЬКИЙ

Переклад із французьк. мови М. Рудницького. — Ціна 3·— зол., з почт. пересилкою 4·— зол.

Можна дістати в Адм. „Діла" Львів, Ринок 10. II. п. або в книгарнях.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.